

द्वयोः स्त्रीपुंसयोः नृशंसंनिधमैथुनासक्तयोर्वधस्तस्यकर्तारं ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ प्राप्तत्वात्वां ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे अष्टादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥
 ॥ ११८ ॥ ॥ ११९ ॥ ॥ १२० ॥ तमिति राजातिक्रम्यतं पर्यदेवयदितिसंबंधः कीदृशंतं व्यतीतं मारितमित्यर्थः ॥ १ ॥ कामजालं विधित्साजालं ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ देवैस्सक्तस्य अपुत्रतया स्वर्गमनानर्हं
 द्वयोर्नृशंसकर्तारमवशं काममोहितं ॥ जीवितांतकरो भाव एवमेवागमिष्यति ॥ २७ ॥ अहं हि किं दमो नाम तपसा भावितो मुनिः ॥ व्यपन्नपन्मनुष्याणां मृ-
 ग्यां मैथुनमाचरं ॥ २८ ॥ मृगो भूत्वा मृगैः सार्धं चरामि गहने वने ॥ न तु ते ब्रह्महत्येयं भविष्यत्यविजानतः ॥ २९ ॥ मृगरूपधरं हत्वामामेवं काममोहितं ॥ अस्य
 तु त्वं फलं मूढप्राप्स्यसीदृशमेव हि ॥ ३० ॥ प्रियया सह संवासं प्राप्य कामविमोहितः ॥ त्वमप्यस्यामवस्थायां प्रेतलोकं गमिष्यसि ॥ ३१ ॥ अंतकाले हि संवा-
 संययागं तासिकांतया ॥ प्रेतराजपुरं प्राप्तं सर्वभूतदुरत्ययं ॥ भक्त्या मतिमतां श्रेष्ठसैव त्वाऽनुगमिष्यति ॥ ३२ ॥ वर्तमानः सुखे दुःखं यथा हं प्रापितस्त्वया ॥ त-
 था त्वां च सुखं प्राप्तुं दुःखमभ्यागमिष्यति ॥ ३३ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्त्वा सुदुःखार्तो जीवितात्सव्यमुच्यत ॥ मृगः पांडुश्च दुःखार्तः क्षणेन समपद्य-
 त ॥ ३४ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि संभवपर्वणि पांडुमृगशापेऽष्टादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११८ ॥ ॥ ११९ ॥ ॥ १२० ॥ वैशंपायन उ-
 वाच तं व्यतीतमतिक्रम्य राजा स्वमिव बांधवं ॥ सभार्यः शोकदुःखार्तः पर्यदेवयदातुरः ॥ १ ॥ पांडुरुवाच सतामपि कुले जाताः कर्मणा बत दुर्गतिं ॥
 प्राप्नुवंत्यकृतात्मानः कामजालविमोहिताः ॥ २ ॥ शश्वद्धर्मात्मना जातो बाल एव पितामह ॥ जीवितांतमनुप्राप्तः कामात्मैवेति नः श्रुतं ॥ ३ ॥ तस्य कामात्म-
 नः क्षेत्रे राज्ञः संयतवाग्दृषिः ॥ कृष्णद्वैपायनः साक्षाद्भगवान्मामजीजनत् ॥ ४ ॥ तस्याद्यव्यसने बुद्धिः संजातेयं ममाधमा ॥ त्यक्तस्य देवैरनयान्मृगयां परिधाव-
 तः ॥ ५ ॥ मोक्षमेव व्यवस्यामि बंधो हि व्यसनं महत् ॥ सुवृत्तिमनुवर्तिष्येतामहं पितुरव्ययां ॥ ६ ॥ अतीव तपसात्मानं योजयिष्याम्यसंशयं ॥ तस्मादेकोऽहमे-
 काकी एकैकस्मिन्वनस्पतौ ॥ ७ ॥ चरन् भैक्ष्यं मुनिर्मुंडश्चरिष्याम्याश्रमानिमान् ॥ पांसुना समवच्छन्नः शून्यागारकृतालयः ॥ ८ ॥ वक्षमूलनिकेतो वा त्यक्त-
 सर्वप्रियाप्रियः ॥ न शोचन्नप्रवृत्त्यंश्च तुल्यनिंदात्मसंस्तुतिः ॥ ९ ॥

त्वात् ॥ ५ ॥ मोक्षं मोक्षमार्गं व्यवस्यामि निश्चिनो मिश्रेयस्करत्वेन तत्र हि पुत्रायन-
 पेक्षादृष्टा किं प्रजाया करिष्यामो येषां नोऽयमात्मा यं लोक इति इष्टमेवैतज्जातमित्याह बंधो हीति बंधः पुत्रैषणादिः सुवृत्तिं ब्रह्मचर्याख्यां वृत्तिं पितुर्व्यासस्य ॥ ६ ॥ तपसाश्रवणमननात्मकेनालोचनेन आत्मानं
 चित्तं योजयिष्यामि समाधातुमिच्छामि तत्र साधनान्याह तस्मादिति एकः स्त्रीहीनः एकाकी शिष्यादिभिः सहायैर्हीनः ॥ ७ ॥ इमान्वानप्रस्थाश्रमान्सन्निहितान् पांसुनेति भूमिशायित्वमुक्तं ॥ ८ ॥ ९ ॥